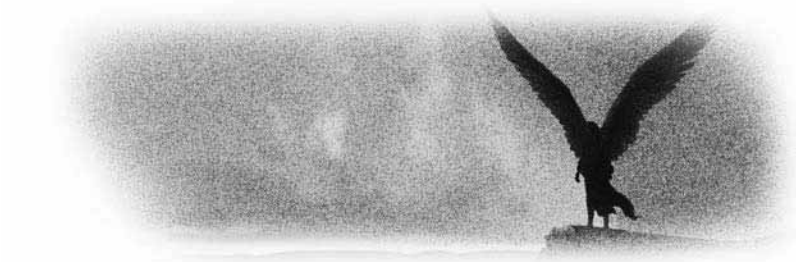

Die kwessie oor boosheid

SABBATMIDDAG

Skrifverwysings vir hierdie week se studie: *Job 30:26, Matteus 27:46, Job 38:1-12, Psalm 73, Genesis 2:16 en 17, asook Openbaring 21:3 en 4.*

Geheueteks: “En God sal al die trane van hulle oë afvee, en daar sal geen dood meer wees nie; ook droefheid en geweën en moeite sal daar nie meer wees nie, want die eerste dinge het verbygegaan” (*Openbaring 21:4, OAB*).

Boosheid is waarskynlik die moeilikste vraagstuk waarmee die Christendom worstel. Hoe versoen 'n mens die feit dat God volkome goed en liefdevol is met die feit dat boosheid bestaan. Anders gestel: Hoekom bestaan boosheid en kom dit so volop voor, as God dan almagtig en die hoogste beliggaming van die goeie is?

Hierdie is nie net 'n akademiese vraagstuk nie. Dit pla doodgewone mense ook, en keer dat party die Here leer ken en Hom uiteindelik liefkry.

“Vir baie mense is die oorsprong en bestaansrede van sonde 'n geweldige raaisel. Hulle sien die boosheid op aarde, die verskriklike ellende wat dit bring en die verwoesting wat dit saai. Die vraag ontstaan: Hoe kan al hierdie dinge gebeur onder toesig van 'n soewereine God; 'n God wat oor oneindige wysheid, mag en liefde beskik? Vir hulle bly dit 'n raaisel sonder 'n oplossing” (Ellen G. White, *The Great Controversy*, bl. 492).

Baie ateïste identifiseer die kwessie oor boosheid as die groot beweegrede vir hulle ongeloof. Soos ons egter in vandeeweeke asook die komende weke se lesse sal sien, is die God van die Bybel volkome goed en kan ons Hom vertrou — ten spyte van die boosheid wat hierdie gevalle planeet besmet.

*Bestudeer hierdie week se les ter voorbereiding van die les vir Sabbat, 15 Februarie.

“Hoe lank nog, Here?”

Boosheid is nie net ’n kwessie in die kontemporêre wêreld nie. Dit word ook in die Skrif aangeroei.

Lees Job 30:26, Jeremia 12:1 en 13:22, Maleagi 2:17, asook Psalm 10:1. Hoe bring hierdie verse die kwessie oor boosheid as ’n eg-menslike belewenis na vore?

Hierdie verse stel baie vrae wat nou nog met ons is. Waarom lyk dit asof die goddelose floreer en die kwaaddoeners voordeel uit hul wandade trek? Selfs al gebeur dit nie altyd nie, gebeur dit beslis gereeld genoeg, nie waar nie? Waarom ly die regverdiges inderdaad so baie? Waar is God dan te midde van hierdie euwels? Hoekom lyk dit soms asof Hy so ver van ons af, selfs verborge is?

Wat ons antwoorde op hierdie vrae, en op die kwessie oor boosheid in die algemeen ook al is, een ding is seker: Ons moet *nie boosheid as ’n nietigheid afmaak nie*. Ons moenie dié vraagstuk probeer oplos deur die tipe boosheid wat daar op aarde is en die omvang daarvan te relativeer nie. Boosheid is skrikwekkend — en God het selfs ’n groter afsku daarin as ons. Ons kan ons dus aansluit by die weeklaag wat in reaksie op al die euwels en ongeregtigheid deur die ganse Skrif weerklink: “Hoe lank nog, Here?” (AFR20).

Lees Matteus 27:46. Hoe verstaan jy hierdie woorde van Jesus? Wat bring dit tuis oor die treffendste van wyses waarop boosheid die Here geraak het?

Aan die kruis het Jesus self uitgeroep: “My God, my God, waarom het U My verlaat?” (Matt. 27:46, OAB). Hier sien ons veral dat God self deur boosheid geraak is, ’n aangrypende waarheid wat so kragtig deur die marteldood van Christus aan die kruis na vore tree, daardie dag toe die ganse aarde se boosheid op Hom geplaas is.

Selfs [in die tragedie van die kruis] daar egter hoop. Wat Christus op Golgota gedoen het, oorwin die bron van alle boosheid: Satan. Dit is ’n gebeurtenis wat uiteindelik boosheid tot ’n algehele einde sal bring. Jesus se noodkreet aan die kruis kom uit Psalm 22:2, ’n Psalm wat weliswaar op ’n triomferende nood eindig.

Die kruis kyk met hoop op die toekoms, alhoewel Jesus dit in daardie folterings-uur nie kon raaksien nie. Hoe kan ons in tye van moedverlorenheid steeds ’n toekoms hoop hê, net soos Jesus toe Hy op Golgota was?

Groot is ons onkunde

Die wêreldgeskiedenis sluit af met die liefde wat oor boosheid triomfeer. Intussen stoei ons met allerhande kwelvrae. Hoe kan ons egter hierdie kwessie oor boosheid op 'n sinvolle en nuttige wyse bepeins en bespreek?

Lees Job 38:1-12. Hoe werp die antwoord wat God op Job se vraag gee, lig op die kwessie oor boosheid? Hoe baie en hoe min weet ons werklik oor wat agter die skerms van hierdie aardse bestaan gebeur?

In hierdie vertelling val allerhande rampe Job te beurt. So het hy dan vele vrae oor die rede waarom hierdie dinge met hom gebeur het. Hy versoek 'n oudiënsie met God. Hy soek na antwoorde op al dié vrae, salig onbewus van die gesprek wat tussen God en Satan in die hemelhowe plaasgevind het (*lees Job 1-2*).

Die Here se antwoord op Job is besonder treffend. Veral waar dit sê: “Toe het die Here Job uit 'n stormwind geantwoord: ‘Wie is dit wat my wysheid bevraagteken met woorde van onkunde?’” (*Job 38:1 en 2, NLV*). Een van die Engelse vertalings, die Contemporary English Version, stel dit soos volg: “Why do you talk so much when you know so little?” (*vers 2*). In Job 38:4 voeg die Here by: “Waar was jy toe Ek die aarde se fundamente gelê het? As jy so danig baie weet, sê My!” (*DB*).

Lees Job 42:3. Hoe beklemtoon Job se reaksie wat ons omtrent ons eie posisie moet besef?

Met God se antwoord maak Hy dit duidelik aan Job dat daar baie dinge is wat hierdie godsman nie weet of verstaan nie. Net soos Job behoort ons ook met ootmoed te besef dat daar baie verwikkelinge in hierdie ou wêreld en ook agter die skerms van ons bestaan is, waarvan ons net mooi niks weet nie. Die feit dat ons dalk nie die antwoorde op hierdie vrae het nie, beteken egter nie dat daar geen behoorlike antwoorde hierop is nie of dat al hierdie dinge nie eendag uitgesorteer sal word nie. Intussen moet ons op God se goedheid staat maak — 'n goedheid wat al op soveel uiteenlopende maniere aan ons getoon is.

Ons weet so min oor so baie dinge. Dit gee 'n mens stof tot nadenke. Waarom behoort ons dus te leer om met hierdie onbeantwoorde vrae saam te leef — vrae oor die moeilikste onderwerpe denkbaar, te wete boosheid en lyding?

Die skeptiese teïs

In Jesaja 55 verse 8 en 9 kom die aankondiging: “Want my gedagtes is nie julle gedagtes nie, en julle weë is nie my weë nie, spreek die Here. Want soos die hemel hoër is as die aarde, so is my weë hoër as julle weë en my gedagtes as julle gedagtes” (*OAB*).

God se gedagtes is aansienlik hoër as ons s’n. Ons kan ons nie eers die kompleksiteit van God se plan met die wêreldgeskiedenis indink nie. Gegewe [die kosmiese vlak waarop God dink], kan ons mos nie verwag om in elke situasie die redes vir sy doen en late te wil aanhoor en boonop te wil verstaan nie, of hoe?

Een van die maniere om die kwessie oor boosheid te hanteer, op grond van hoe min ons weet, word “skeptiese teïsme” genoem. ’n Skeptiese teïs glo dat die Here geldige redes vir sy optrede het en dat ons, gegewe ons beperkte kennis, nie insae in daardie presiese redes te wagte moet wees nie. Die skeptiese teïs bly skepties oor die siening dat die mens die vermoë het om God se redes en besluite m.b.t. boosheid op aarde reg te verstaan of selfs behoorlik bewus daarvan te wees. Let op die volgende voorbeeld: Net omdat ’n mens nie kieme in die lug kan sien dryf nie, beteken nie dat daar geen kieme om jou rondryf nie. Die feit dat ’n mens nie weet wat God se redes is nie, beteken beslis nie dat Hy nie geldige redes het nie.

Lees Psalm 73. Hoe benader die psalmdigter die boosheid en ongeregtigheid om hom heen? Wat sien hy wat hom ’n ander perspektief op sy begrip gee?

Die psalmdigter was duidelik diep besorg oor die boosheid op aarde. Oral om hom heen sien hy hoe die goddelose gedy. Die wêreld blyk ’n onregverdige plek te wees waarin ongeregtigheid hoogty vier. Hy bied egter geen antwoorde op hierdie vrae nie. Hy wonder selfs of dit die moeite werd is om steeds in God te glo en Hom te aanbid. Hierdie vertwyfeling verdwyn egter wanneer hy by die heiligdom van God ingaan en daar tot ander insigte kom.

Dit is o.a. deur die heiligdom dat ’n mens ’n geheelbeeld van die probleem met boosheid op aarde kry. Hoe so? — want dit sê vir ons dat daar ’n regverdige Regter is en dat Hy weet wat die regte oomblik is om sy oordele te bring, wanneer om reg en geregtigheid te laat geskied.

Hoe kan die wyse waarop die Adventistekerk die leerstelling oor die oordeel en die heiligdom verstaan lig op die kwessie oor boosheid werp? In die teenswoordige wêreld het ons weliswaar baie vrae. Ons weet egter dat al die raaisels van die wêreldgeskiedenis eendag ontrafel sal word — wat presies agter die skerms gebeur het — op daardie dag dat God sy regverdige oordele oor die aarde bring. Die vraag is net: help hierdie besef ons enigsins?

Die ‘vrye wil’-argument

Ons begrip oor God se gedagtes en weë is besonder swak. Terselfdertyd bied die bestaan van boosheid te midde van ’n allesoortreffende God oënskynlik ’n logiese probleem vir die gelowige. Gelukkig openbaar die Skrif ’n aantal dinge wat ons kan help om ’n sinvolle verklaring hiervoor te bied. ’n Nuttige verweer [teen die idee dat God vir die bestaan van boosheid te blameer is] is die vrye-wil-argument.

Volgens die vrye-wil-argument is boosheid aan die misbruik van menslike vrye wil toe skryf. Die bestaan van boosheid kan dus nie voor God se deur gelê word nie, maar voor dié van die wesens wat Hy geskape het. Ons het die vrye wil wat Hy ons ten goede gegee het, ten kwade gebruik. Die vraag is net: Hoekom skenk Hy ons dié gawe dan? In dié verband het C.S. Lewis in ’n stadium die volgende te sê gehad: “hoewel dit boosheid moontlik maak, is vrye wil ook die enigste ding wat liefde of goedheid of vreugde — alles dinge wat die moeite werd is om te hê — enigsins moontlik maak. Die skep van ’n wêreld vol robotte wat soos masjiene optree, is kwalik ’n lonende onderneming. [Nee], die geluk wat God vir sy hoër wesens begeer, is die soort wat spruit uit ’n vrywillige, ongedwonge band met Hom en met mekaar... Wat slegs moontlik is as die mens vry is” (*Mere Christianity* [New York: MacMillan, 1960], bl. 52).

Lees Genesis 2:16 en 17. Hoe weerspieël hierdie verse die morele vryheid wat God aan Adam en Eva geskenk het?

Waarom die bevel om nie van die boom te eet nie? Dit toon juis dat ons stamouers met die vermoë geskep is om self te kon kies. Adam en Eva het van die verbode vrug geëet, en sedertdien het boosheid oorgeneem op aarde. In Genesis 4, die hoofstuk wat op die verhaal van die sondeval volg, sien ’n mens boonop die verskriklike gevolge van die sonde: Kain vermoor sy broer Abel. Die verhaal van die sondeval toon hoedat Adam en Eva deur die misbruik van hul vrye wil sonde en boosheid op aarde gebring het, hoedat dit deel van die wêreldgeskiedenis geword het.

Regdeur die Skrif sien ons Bybelfigure se vermoë om vrylik te kon kies, dat hulle morele besluite geneem het. (*Lees Deut. 7:12 en 13, Jos. 24:14 en 15, Ps. 81:11-14 en Jes. 66:4.*) Tot ’n mindere of meerdere mate neem ons ook daaglik besluite. Ons gee uiting aan die vrye wil wat die Skeppergod ons gegee het. Sonder die gawe om wilsb besluite te neem, sou ons nie menslik kon wees nie. Ons sou meer soos robotte, soos marionette en masjiene gewees het.

Die Sony Corporation het ’n robothond genaamd Aibo geskep. Dit lyk soos ’n ware hond. Tog raak dit nooit siek nie, kry nooit vlooië nie, byt nooit nie, hoef nooit ingespuut te word nie en verloor nooit sy hare nie. Sal jy jou hond van vlees en bloed vir ’n Aibo verruil? Indien nie, hoekom nie? Hoe help hierdie besluit jou om te verstaan waarom God, ten spyte van die risiko, ons met vrye wil geskape het?

Liefde én boosheid?

God het sy skepsels vrye wil gegee omdat dit noodsaaklik vir liefde is. Die misbruik van hierdie gawe is wat aanleiding tot boosheid gegee het. Verdere raaisels tree na vore. God laat 'n tyd lank toe dat boosheid sy gang gaan, hoewel Hy 'n diepe renons daarin het; want om boosheid as 'n moontlikheid te elimineer, sou beteken dat die liefde as 'n moontlikheid daarmee saam uitgeskakel word; en indien die Here dit vroegtydig in die kiem sou moor, sou dit die vertroue waarop die liefde steun in die wêreld gery het.

“Te midde van al die wanopvattinge oor God tas die mensdom in die duister rond. Ten einde lig [in hierdie kerke van onkunde] te bring en sodat die wêreld na God kon terugkeer, moes die houvas van Satan se misleidings beëindig word. Dit kon egter nie met dwang gedoen word nie. Om ander te forseer, druis in teen die beginsels van God se regering. Die Here wil uit liefde gedien word. Om iemand te beveel om jou lief te hê, is strydig met die liefde. Dit kan nie met mag of gesag afgedwing word nie. Liefde word in antwoord op liefde gewek. Om God te ken, is om Hom lief te hê. Sy karakter, en nie Satan s'n nie, moet uiting in ons lewens vind” (Ellen G. White, *The Desire of Ages*, bl. 22).

Sonder vrye wil kan daar geen liefde wees nie. As God dan liefde is, is dit tog duidelik dat die uitskakel van liefde, of selfs die uitskakel van die vryheid waarop daardie liefde steun, nie 'n opsie was nie. 'n Mens sou ook soos volg kon redeneer: As ons soos God die einde aan die begin kon sien, sou ons ook nie wou hê dat Hy ons vryheid moes wegneem nie. Wie wil, per slot van rekening, in 'n liefdelose heidal woon?

Lees Romeine 8:18 en Openbaring 21:3 en 4. Hoe kan hierdie teksverse ons die moed gee om, ten spyte van al die boosheid in hierdie ou wêreld, op God se goedheid te vertrou?

Selfs al kan 'n mens nie vir jou 'n weg oopsien in die duister nie, weet God reeds wat die uiteinde is. Hy sien ook reeds die ewige erfenis bestem vir elkeen wat opreg in Jesus glo. Volgens Romeine 8:18 weet ons “dat die lyding van die teenwoordige tyd nie opweeg teen die heerlikheid wat aan ons geopenbaar sal word nie” (OAB). Het ons dus die nodige geloof en vertroue om ons op hierdie wonderlike belofte te beroep?

So heilig, so fundamenteel, is hierdie liefde asook die inherente vryheid daarin, dat die Here dit ons nie ontnem het nie. Met die wete dat dit Hom na die kruis sou stuur waar Hy vreeslik sou ly, skenk Hy dit in elk geval. Hy is bewus van die geweldige prys wat Hy sou moes betaal en tog skenk Hy ons stamouers en hul nasate daardie vryheid. Waarom is dit so belangrik om deurentyd hierdie besef voor oë te hou?

Die mens is geneig om te dink dat alles, insluitende boosheid, God se wil is. Die Here skenk ons die vermoë om vrylik te kies. Hoe help hierdie konstante besef 'n mens om te waak teen die idee dat selfs die kwaad deel van God se wil is?

Vir verdere studie: lees die volgende gedeelte uit Ellen G. White se geskrifte — “Why Was Sin Permitted?” (bl. 33-43, *Patriarchs and Prophets*).

“Selfs toe Satan uit die hemel gewerp is, het God, in sy alwysheid, hom nie vernietig nie. Aangesien die enigste aanneemlike godsdienst in die oë van die Here die soort is wat uit liefde gegee word, moet die lojaliteit van sy skepsels op die oortuiging steun dat die Here wel die vergestaltung van geregtigheid en goedheid is. Met die sondeval was die hemelbewoners en wesens van ander planete totaal onbedag op die vërreikende aard van die sonde. Dat die verwoesting van Satan op daardie oomblik [dalk] die regte ding sou wees, is iets wat hulle nie op daardie oomblik begryp het nie. Indien die Here dus vir Lucifer uitgedelg het, sou daardie ongevalle wesens Hom uit vrees, i.p.v. liefde, [verder] gedien het. [Selfs al het Hy dit gedoen], sou die invloed van die aartsbedrieër nie heeltemal gestuit gewees het nie. Nee, oorblyfsels daarvan, tesame met die rebelse gees, sou voortgeduur het. Boosheid moes toegelaat word om sy volle gang te gaan. Ter wille van die ewige beswil van oneindige geslagte in hierdie heelal moes die Here sy benadering tot die sondeprobleem noukeurig verder ontwikkel, sodat alle geskape wesens uiteindelik die valsheid van [Satan] se aanklagte teen God se regering kan insien, sodat die Here se genade en geregtigheid en die onveranderlikheid van sy wet vir ewig bo verdenking geplaas kan word.

“Satan se rebellie moes [en moet] vir ewig ’n les aan die ganse heelal wees — ’n aanhoudende bewys van die [ware] aard van sonde en die vreeslike gevolge wat dit inhou. Die uitwerking wat Satan se heerskappy op beide engele en die mens sou hê, sou mettertyd toon watter [bitter] vrug te pluk is wanneer God se gesag tersyde gestel word. Dit sou bewys lewer dat die voortbestaan van God se regering en die welstand van alle wesens wat Hy geskape het, ten nouste verbind is. So die geskiedenis van Lucifer se rebellie — van hierdie afgryse eksperiment — moes vir alle heilige wesens ’n veiligheidsmeganisme wees, om te verhoed dat hulle ook om die bos gelei word oor die ware aard van sonde teen God, om te keer dat hulle self ook sondig en derhalwe die loon daarvan moes dra” (Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, bl. 42, 43).

Vrae vir bespreking:

① “Teodisee” is ’n vakkundige term in teologie. Dit voer verskeie redes aan om ’n oënskynlike teenstrydigheid op te klaar: hoedat ’n allesoortreffende Skeppergod en boosheid saam kan bestaan. Tog verklaar hierdie teodiseë nie die bestaan van boosheid opsigself nie. Gestel iemand bereik eendag die hemel en sê: “Ja, Here, nou verstaan ek waarom ek moes toekyk hoe my huismense doodgemartel is. Ja-nee, alles maak nou sin. Baie dankie, Jesus!” Dit is natuurlik verregaande [want waarom sal enigeen nou verskonings vir boosheid wil probeer vind?]. Nee wat, hoe gemaak om liewers tot die besef dat dit God, en nie boosheid is nie, wat eendag in die groot stryd van blaam gesuiwer gaan word? (Let op Les 9 in hierdie verband.)

② Het jy al ooit tot ’n mate soos Job gevoel? Het jy self al gewonder of daar werklikwaar ’n goeie rede vir jou eie lyding (en ook dié van geliefdes) is? Let op Job se uiteindelijke besef, dat hy “oor dinge gepraat” het, wat hy “nie begryp... nie” (*Job 42:3, NAB*). Hoe werp hierdie kwelvraag lig op die posisie waarin die mensdom verkeer?